

POSTMEDIEVAL WOODEN BOATS AND SHIPS

Ovanstående var övertiteln för det tredje International Symposium on Boat and Ship Archaeology i Stockholm 6-8 september förra året. Symposiet arrangerades av Sjöhistoriska museet där Carl Olof Cederlund är en av ISBSAs organisationskommittés ledamöter.

MAS och Medd/MAS var ganska väl representerade på symposiet och kunde ta en rad viktiga kontakter för framtida studieresor och korrespondens. Det är ju ofta vid det lite informella utbytet vid sidan av som arbetet görs.

I övrigt bjöd symposiet på ett späckat och kvalitativt högstående program.

Vasa-projektet var självklart föremål för första dagens övningar. Lars Åke Kvarning presenterade dokumentation och rekonstruktion, Birgitta Häfors konserveringsarbetet, Hans Soop skulpturerna och Per Lundström framtida planer. Därefter gav Margaret Rule ett bejublat och med spänning mottaget väl illustrerat föredrag om arbetet på Mary Rose, som just då skulle bärgas. Det var ju i lika måtto spännande för Wasavarvet vars framtida lokaler beslutades i samma veva.

Resten av första dagen ägnades åt besök på Wasavarvets olika delar. Att döma av spontana kommentarer var nog konserveringsbiten den som intresserade mest. Det övriga hade man sett förut.

Den andra dagen var en saftig föredragsdag. Carl Olof Cederlund inledde med SSHMs skeppsarkeologiska undersökningar, Sibylla Haasum presenterade fornminneslagstiftning och vrak.

De korta rapporterna från respektive land var som alltid mycket intressanta, även om de ofta hade svårt att hålla sig inom tio minuter:

Kanada presenterades av D Gibson Harris, Frankrike av E Rieth, Schweiz av Béat Arnold, England av Martin Dean (som bl a nämnde the Mary Rule Project - helt avsiktligt), Nederländerna av R Rein- ders, Förbundsrepubliken Tyskland av H W Keweloh, Polen av P Smo- larek, Danmark av Ole Crumlin Pedersen, Norge av Arne Emil Chri- stensen och Foteviksprojektet av Catharina Ingelman Sundberg.

Av vagt anade skäl avstod Bert Westenberg från att presentera Sverige separat.

Men Sverige hade ändå en stor dag genom Peter Normans och Björn Varenius föredrag kring Kronan och Helgeandsholmen.

Om jag får tillåta mig en personlig åsikt måste jag anse att t ex M Barkhams föredrag om 1500-talets baskiska skeppsvarv och skeppsbyggnad var oerhört givande. Som bekant har vi uppmärksammat den kombinerade operationen i Red Bay, Kanada i Medd ti- digare (nr 1/82 s 31).

Cederlunds introduktion om Jutholmen och Älvsnabben drabbade ju ingen oförberedd.

M Redknaps bidrag bestod i en översikt av Cattewatervrakets be- tydelse för marinarkeologi specialiserad på 1500-talet. Här fö- refanns intressanta kontaktytor både i det tidigare presenterade baskiska och Mary Rose.

Reinder Reinders avslutade dagen med en principiellt betydelse- full översikt av inventarier och beteckningar för föremål på- träffade i vrak, med utgångspunkt från ett fartyg som förläste så sent som 1889.

Jag har ovan glömt att nämna att Reinders tidigare översikt över nederländsk båtarkologi innefattade en mycket intressant redogörelse för hur man bar sig åt för att bevara fartygsvrak i de torrlagda polders. Vraket täcktes av en tät lermantel som bäddades in i en gravhögsliggande markering som för framtiden skulle utvisa den exakta platsen. Ett föredömligt förfarande som säkerligen kunde tillämpas på andra ställen, även om de nederländska förhållandena är mycket speciella.

Den tredje dagen omfattade skeppsbilder (ikonografi) och dokumentation, enligt mitt förmenande föga upphetsande: Chr Villain-Gandoski talade om postmedeltida fartygsbilder på 1500-talet, Jerzy Litwin om rekonstruktionen av en fartygsmålning i Gdansk och Richard Unger om holländskt skeppsbygge på 1600-talet (den senare ett litet plus, personligt färgat).

Skeppsarkitektur dryftades i nästa avdelning med skeppsteknologiska utsvävningar av T C Gillmer och J Hausen. Smolareks presentation av flodbåtar i Polen under 1500- till 1700-talen var faktiskt avsevärt intressantare, med sin översikt över en fängslande mångfald, tyvärr alltför lite uppmärksammas.

Paul Adam avslutade med en diskussion om återställande/rekonstruktion av undersökta vrak.

Den sista sittningen, om lokala båttyper, omfattade nutida båtar i Rhenlandet (H W Keweloh), sandskutor för trafiken mellan Norge och Danmark på 1700- och 1800-talen med vrakfynd som syn för s ägen, ett intressant och principiellt viktigt tema, (Morten Gøthche) södra Östersjöns lokala båttyper (Wolfgang Rudolph, DDR), samt en fortsättning av Smolareks presentation av äldre flodbåtar- Litwins översikt av utvecklingen till nutida båttyper på Bug och San.

Därefter avslutades symposiet, som efter hand blivit "en aning för mycket." Rapport kommer att ges ut från SSHM.

En del deltagare stannade för att även skärskåda Börje Anderssons i Roslagskulla arbete på repliken av båten från Helgeandsholmen. MA:arna har ju enligt ordf erbjudit sig att utgöra båtens besättning.

CW

